

Atte Harjanne vihr

Kirjallinen kysymys adenovirusvektorirokotteiden tehokkaasta käytöstä koronaepidemian ja sen vaikutusten torjunnassa

Eduskunnan puhemiehelle

Koronaepidemia on ravistellut suomalaista yhteiskuntaa monin tavoin siitäkin huolimatta, että epidemian torjunnassa on Suomessa onnistuttu verrattain hyvin. Poikkeuksellisen tilanteen pitkittyessä epidemian ja rajoitusten aiheuttama kuormitus esimerkiksi opiskelijoille, ravintoloille ja tapahtuma-alalle on käynyt ilmeisen raskaaksi. Samalla kun tartuntoja torjutaan tehokkaasti, on huomioitava, että mitä pidempään vaikeat ajat jatkuvat, sitä syvempiä arpia yhteiskuntaan ja talouteen syntyy.

Rajoituksia on voitu lieventää epidemiatilanteen suotuisan kehityksen myötä hallituksen hybridistrategian mukaisesti. Yhteiskunnan laaja avaaminen on kuitenkin lopulta kiinni rokotteista, jotka suojaavat tartunnoilta ja vakavilta tautimuodoilta. Rokotekattavuuden mahdollisimman nopean laajentamisen tulisikin siksi olla keskeinen prioriteetti. Tämä pätee myös globaalissa tarkastelussa: On Suomen ja suomalaisten etu, että rokottaminen etenee mahdollisimman nopeasti kaikkialla maailmassa.

Tästä huolimatta Suomessa on valittu linja, jossa adenovirusvektorirokotteiden käyttöä on rajoitettu melko tiukasti, vaikka rokotteita tänne on tilattu ja saatu. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos tiedotti 18.5.2021, ettei AstraZenecan rokotetta anneta alle 65-vuotiaille edes pyydettyä. Johnson & Johnsonin rokotetta ei puolestaan aiota käyttää Suomessa lainkaan, ellei epidemiatilanne pahene merkittävästi. Perusteluna käyttörajoituksille on hyvin harvinainen hyytymishäiriön riski, jonka suhteellinen merkittävyys kasvaa epidemian rauhoittumisen myötä.

Rokotteiden hyötyjen ja haittojen tarkka punninta on tärkeää. Sen tekeminen ainoastaan suppeasta yksittäisen rokotuksen terveystarvinnan näkökulmasta ei kuitenkaan ole yhteiskunnan — tai edes kansanterveyden — kokonaisedun kannalta välttämättä riittävää. Jokainen annettu koronarokote osaltaan nopeuttaa rajoitusten poistamista, ja rokotuksen hidastumisella onkin vaihtoehtoiskustannus. Rajoitukset aiheuttavat laajasti taloudellista vahinkoa ja kuormittavat henkistä ja fyysistä terveyttä suoraan ja epäsuorasti monin tavoin. Kaikkia vaikutuksia erityisesti pitkällä aikavälillä on vaikea arvioida, mutta on selvää, että rajoituksista pääseminen mahdollisimman nopeasti on yhteiskunnan etu.

Kansanterveyden ja -talouden näkökulmasta onkin kiistatta tärkeää, että rokotukset etenevät mahdollisimman nopeaan tahtiin. Riskiarviossa tulisi huomioida sekin, että liberaalissa yhteis-

Kirjallinen kysymys KK 331/2021 vp

kunnassa kokoontumisen, liikkumisen ja elinkeinojen vapaudet ovat itseisarvoja, joiden rajoittamisen täytyy olla tarkkaan harkittua ja kattavasti perusteltua ja jota täytyy pyrkiä välttämään.

Tässä valossa päätös olla käyttämättä saatavilla olevia, turvallisiksi todettuja ja myyntiluvan saaneita rokotteita keskellä pandemiaa vaikuttaa ristiriitaiselta ja tulisi pystyä perustelemaan julkisuudessa äärimmäisen hyvin. Vaikka kyseisten rokotteiden käyttöä haittariskien perusteella rajattaisiinkin, vaikuttaisi erittäin perustellulta tarjota muuten käyttämättä tai varastoon jääviä rokotteita vapaaehtoisille rokotettaville kaikissa ikäryhmissä.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Ovatko adenovirusvektorirokotteiden käytön nykyiset rajaukset perusteltuja yhteiskunnan kokonaisedun, kansanterveyden ja kansantalouden näkökulmasta ja

voisiko kyseisiä koronarokotteita tarjota ainakin vapaaehtoisille rokotettaville?

Helsingissä 21.5.2021

Atte Harjanne vihr